

proračunu predvideno, ker mora v prvi vrsti skrbeti za redno plačevanje obvez, ki so ji z zakoni naložene. Zato banska uprava sedaj ne more reševati prošnje za podporo iz banovinskih sredstev. Dokler se položaj ne bo bistveno zboljšal, naj se vlaganje takih prošnje opusti. Zlasti odsvetuje banska uprava začenjanje del, če niso na razpolago lastna sredstva, ampak se računa na podporo banovine.

Tiskovine

1. Spisek otrok, ki so dorasli za vpis v šole
2. Spisek defektnih otrok po §§ 15. in 58. zakona o narodnih šolah
3. Matični zdravstveni list za defektne otroke
4. Poročilo o boleznih pri otrocih

po novih pravilnikih

- I. o zdravniškem predledu otrok za vpis v šole;
- II. o zdravniškem pregledu dece za sprejem v šole za defektne deco in dolžnostih zdravnikov v teh šolah

ter vse nove predpise

- a) o zdravniškem pregledu dece za vpis v šole;
- b) o postopanju za vpis dece v šole za nezadostno razvito deco in učnih načrtih za te šole;
- c) o postopanju za vpis dece v gluho-nemnice in učnih načrtov za gluho-nemo deco;
- d) o postopanju za vpis slepe dece v zavode za slepo deco in učnih načrtih za pouk slepe dece

izda

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI.

Tiskovine se lahko naroče takoj, za knjigo o vseh gornjih novih predpisih pa sprejema prednaročila

KNJIGARNA »UČITELJSKE TISKARNE«

v Ljubljani, Franciškaška ulica št. 6.

— Službeni podatki o izvenšolskem delu učiteljstva. Iz odgovorov, ki jih je kraljevska banska uprava prejela na odlok IV. No. 16480/11 z dne 5. novembra 1931 je razvidno, da ni moglo učiteljstvo v mnogih primerih predložiti dokazil o svojem izvenšolskem udejstvovanju. Vzroki za to so različni. Ponekod so društva in ustanove prenehale, ponekod je učitelj(-ice) prevečkrat menjal svoje službeno mesto, da bi mogel zbrati vse dokaze, drugod so lokalne razmere tako razrvane, da se je učitelj(-ica) raje odpovedal vpisu itd.

Iz tega sledi, da pregled učiteljskega udejstvovanja ne more biti točen. Zaradi tega je odredila banska uprava, da zadostuje, ako overovi vpise v službenih podatkih šolski upravitelj pod osebno odgovornostjo, temu pa šolski nadzorniki, ki ob priliki šolskih nadzorovanj s podpisom ugotovijo pravilnost novih vpisov v področnih izvodih, ki se hranijo na vsaki šoli. Kraljevska banska uprava pojasnjuje, da imajo službeni podatki v glavnem namen dobiti pregled učiteljskega udejstvovanja na službenem kraju, glede na ustanove in društva, ki so v kraju in ki so vnešena v kataster ustanov in društev. Ne polaga se tedaj prevelika važnost na udejstvovanja v preteklosti, temveč na sedanje delo. Zaradi tega naj se ne vnašajo v službene liste malenkostni vpisi, temveč le taki, ki kažejo važna pozitivna dela učiteljstva v preteklosti (kakor n. pr. ustanovitve dobro se razvijajočih zadrug, posojilnic, društev in podobno).

— Tridnevni tečaj za otroške vrtnarice. Otroškim vrtnaricam bo dne 9., 10. in 11. junija 1932 dana prilika, da se udeležijo tridnevnega tečaja za otroške vrtnarice. V ta namen je dovoljen udeleženkam 3-dnevni dopust. Tečaj bo na državnem ženskem učiteljskem v Ljubljani. — Sporred: 9. junija dopoldne: ogled razstave; popoldne od 15.—17.: referat o sodobnih otroških vrtnih, nato pogovor o referatu. — 10. junija od 9.—12.: praktični nastopi vrtnarice; popoldne od 15.—17.: Pogovor o pripomočkih za zaposlitev otrok v otroškem vrtnu. — Ogled raznih doma narejenih igrac. — 11. junija od 9.—12.: praktični nastopi vrtnarice; popoldne od 15.—17.: Sestavljanje enotnega učnega načrta za otroške vrtnarice. — Zeleti bi bilo, da bi posebno stalne vrtnarice pripravile za 10. in 11. junij primerne nastope. Izberejo si lahko snov iz nazornih pogovorov (cvetice, ptiči in druge živali).

— Trije učiteljski tečaji v Beogradu. Podmladek rdečega križa v Beogradu priredi od 3. julija do 7. avgusta tri samoizobraževalne tečaje za učiteljstvo in sicer tečaj delovne šole, tečaj za rokotvorni pouk in samaritanski tečaj. Vse tri tečaje vzdržuje oblastni odbor Podmladka rdečega križa v Beogradu.

— Urejanje mladinskih listov v duhu največje verske strpnosti. Prosvedno ministrstvo je izdalo odlok, v katerem poudarja, da se dogaja, da vsebina nekaterih mladinskih listov, namenjenih šolskim otrokom, lahko žali čut enega dela te mladine. Vsled tega je odredil g. prosvedni minister, da se naj urejajo taki časopisi v duhu najširše verske strpnosti. Če ne bodo uredništva upoštevala te odredbe, se jim odvzame priporočilo in zabrani razširjevanje med šolsko mladino.

OBLAČILNICA ZA SLOVENIJO LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7

priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga prvovrstnih čeških, nemških in angleških tovarov. državni nameštenci dobe blago tudi na obroke proti predložitvi legitimacije.

— Tečaji »Podmladka rdečega križa«. Prosvedno ministrstvo je dovolilo, da smejo oblastni odbori »Podmladka rdečega križa« prirediti izobraževalne tečaje za učiteljstvo in sicer za rokotvorni pouk, delovno šolo, prvo pomoč i. t. d. Tečaji bodo šesttedenski in se bodo vršili po določenem programu.

— Sprejemni izpiti na srednjih šolah. Po odloku ministrstva prosvede O. N. br. 42.192 z dne 2. junija 1932. se vršijo v tem letu sprejemni izpiti na srednjih šolah v času od 23. do 28. junija. Zato naroča kraljevska banska uprava vsem šolskim upraviteljem, da izdajo učencem četrtega razreda osnovne šole izpričevala že od 18. do 20. junija.

— Uredba o privatnih ženskih učiteljstvih. Na temelju § 88 zakona o učiteljskih in po poročilih banske uprave v Zagrebu, Sarajevu in v Ljubljani o potrebi ženskih učiteljstvih je prosvedni minister odredil, da lahko zasebna ženska učiteljstva usmiljenih sester v Zagrebu, sester sv. Jožefa v Sarajevu, uršulink v Ljubljani in Škofji Loki ter šolskih sester v Mariboru še nadalje obstajajo s tem, da 1. morajo od prihodnjega šolskega leta 1932/33 sprejemati in vpisovati v prvi razred samo učenke samostanskih pripravnic (kandidatke). Absolventke teh šol, vpisane v začetku prihodnjega leta 1932/33 ne morejo biti sprejete v državno službo, temveč se lahko nameste samo po privatnih šolah svojih verskih organizacij, kar se bo zabeležilo na njihovih diplomah o učiteljskem izpitu. 2. da imajo vsi profesorji in profesorice kvalifikacijo profesorjev učiteljstvih, ki se zahteva po uradniškem zakonu in da je njihove izpite odobrilo prosvedno ministrstvo. 3. da se v vsem ravnanju po učnem načrtu in programu, kakor tudi po drugih zakonitih predpisih, ki veljajo za državna učiteljstva. Učenke, ki so v šoli na dan, ko stopi v veljavo ta odredba in dovrše študije na privatnih učiteljskih, lahko dobe po absolviranju šole državno službo, če izpolnijo vse pogoje, ki se zahtevajo za državne uslužbenke

— Dopusti za vseskoljski zlet v Pragi. — Prosvedno ministrstvo je izdalo odlok, na podlagi katerega je dovoljen vsem uslužbenecem tega ministrstva dopust od 28. jun. do 10. jul. Ta dopust se ne vračuna v redni letni odmor, ki uslužbencu pripada.

— Tovariš Rudolf Horvat, učitelj v pok. v Ljubljani, je daroval za Učiteljska domova v Ljubljani in Mariboru po 100 Din. Ko bi vsakdo izmed nas že toliko žrtvoval za dom kot tov. Horvat, bi ga že davno imeli tudi v Ljubljani.

— Himen: V Petrovčah pri Celju se je poročil tov. Edi Kmecl, učitelj na Pištani s tov. Božo Macak, učiteljico v Kostivnici. Mlademu učiti paru iskreno čestitamo!

SLOVNIČNA IN RAČUNSKA SNOV ZA SPREJEMNI IZPIT V SREDNJO ŠOLO.

Tako se glasi naslov male knjižice, ki sta jo sestavila profesorja dr. Pavel Kozina in Ljudevit Mlakar, da dasta ž njo mladim profesorjem metodične migljaje za izpraševanje učiteljem 4. in 5. razreda osnovnih šol pa izpraševalno snov, ki naj se po možnosti predela. Slovnično snov je sestavil Lj. Mlakar, računsko P. Kozina. Knjižici je dodanih na uvodnem mestu osem najvažnejših členov iz »Pravil in programa za sprejem v srednjo šolo«.

Namen, ki sta ga imela sestavljata, je zelo hvalvreden. Obzljajemo le, da je slovnična snov, v tem obsegu in intenzivnosti, kratkoma nesprijemljiva. Med starši, ki so si knjižico nabavili, je vzbudil tak način tolmačenja člena 11, tičočega se izpita iz slovnične snovi, naravnost trepet in — recimo kar odkrito — upravičeno bojazn. Tudi učitelji osnovnih šol se zama vprašujemo, kako je mogoče pri učencih desetega starostnega leta predpostavljati tako visoko stopnjo formalne izobrazbe, da bi bila kos tako kompliciranemu abstraktnemu sestavu, kot ga predstavlja slovensko besedoslavlje v tem obsegu, kakor je vzeto v tej knjižici za podlago izpraševanja. Iz besedila tozadevnega člena »Pravil in programa«, ki se kratko glasi takole: »da (učenec) pokaže točno poznavanje besednih vrst je po našem mnenju nemogoče izvajati za ključek, da mora učenec poznati terminologijo vseh oblik, v katerih se kažejo besedne vrste v živem jeziku.

Da pokažemo nemetodično zahtevo na konkretnem slučaju, naj navedemo samo to, kar zahteva sestavljalec glede glagola od desetletnega otroka: Poznati mora dovršne, nedovršne, povratne, prehodne in neprehodne glagole. Razločevati mora vse štiri glagolove čase in naklone, postavljati glagole v trpno in tvorno obliko ter te oblike v vse mogoče čase, razločevati vse kletčnike, tvorne in trpne oblike in z ozirom na čas, dalje namerilnik in glagolnik.

S tako znanstveno dovršenostjo se ustavlja sestavljalec pri vsaki besedni vrsti.

Naj končamo o tem! Prijbimo le, da je moral g. profesor zamenjati učenca četrtega razreda z dijakom četrtega razreda srednje šole, ker drugače si tega ne moremo razlagati, posebno če premostimo učni načrt za 4. razred narodne šole. Več kakor predpisuje načrt, odobren po ministrstvu prosvede, vendar ne moremo zahtevati od otroka. Upamo trdno, da se gg. profesorji izpraševalnih komisij ne bodo povzpeli do takih zahtev pri tolmačenju člena o slovnični snovi za sprejem na srednje šole.

Osebnne zadeve.

—i Iz šolske službe. Z odlokom ministrstva prosvede so imenovani za učitelje naslednji učitelji-pripravniki, odnosno učiteljice-pripravnice: Ivan Jezeršek v Rovtjah pri Logatcu, Elizabeta Janko-Suman v Gornji Sušici, Zoltan Hari v Stanjevcih pri Murski Soboti, Marija Rojko v Izankovcih, Ivana Writzl Skolaris v Novi cerkvi, Karel Krenk v Stogovcih pri Ljutomeru, Stanislav Eržen v Turjah, Marijan Zeleznik v Bianci, Antonija Hvala v Zabukovju, Ciril Drekonja v Turnišču, Marija Dufrih v Retečah, Julijana Pintar v Repnjah pri Kamniku, Zdenka Kovačič na Zelezni gori.

—i Premestitve v šolski službi. Z odlokom prosvednega ministra so premeščene učiteljice Marija Zakrajšek z Vrhnike v Blatno Brezovico, Zdenka Poludel iz Velikih Lašč v Ribnico, Franja Golež od Sv. Trojice v Št. Ilj in Roza Černe z Rudnika pri Ljubljani v Ljubljano, kjer je dodeljena pisarni šolskega nadzornika; Franc Rejec, učitelj v Sošanju, je premeščen v Strašman, Savska banovina.

—i Učiteljska imenovanja. Z odlokom prosvednega ministra je postavljen za upravitelja šole v Križah pri Trzinu Viljem Baltezar, doslej učitelj na Jezerskem, učiteljica Ljubica Pavlovič je premeščena iz Bihača v Kranj, učitelj Josip Nabrgoj pa z Jesenic v Moravce.

—i Napredovali so v VII. skupino: Jan Irena, učiteljica v Ljubljani; Skubic Jakob, učitelj v Šmarju; Hočevar Ciril, učitelj v Mariboru; Vitori Andrejana, učiteljica v Središču; Čok Antonija, učiteljica v Kočevju; Rant Viktorija, učiteljica v Smartnu; v VIII. skupino: Hartman Janez, učitelj v Novi cerkvi; Solak Avgusta, učiteljica pri Sv. Lenartu; in v IX. skupino: Pintar Julija, učiteljica v Repnjah; Muc Božana, učiteljica v Vitanju; Kušar Karel, učitelj v Podbici; Kržišnik Angela, učiteljica v Piščah; Macarol Zora, učiteljica v Sv. Lenartu; Jurca Marija, učiteljica v Mekinjah; Uran Jožef, učitelj v Novi cerkvi; Kovačič Zdenka, učiteljica v Zelezni gori; Starec Jožica, učiteljica v Sv. Lenartu; Ljubič Anton, učitelj v Dobropolju; Zupanc Alojzij, učitelj v Strekljevercu; Bučar Nikolaja, učiteljica v Selih; Merhar Marija, učiteljica v Moravčah; Bevc Maksimilijan, učitelj v Št. Janžu; Jezeršek Ivan, učitelj v Rovtjah; Janko Elizabeta, učiteljica v Gor. Sušici; Skolaris Ivana, učiteljica v Novi cerkvi; Rojko Marija, učiteljica v Izankovcih; Terčak-Podboj Bogomila, učiteljica v Marenbergu.

Učiteljski pravnik.

—Š Citajte in ravnajte se po tem, ker je edino Vam v korist, če se — posebno prošnje za višji položaj — hitro rešijo, kar je možno le, če so vloge pravilno opremljene. Po dosedanjih okrožnih razpisih je predložiti prošnje za položajne skupine v dvojniki. Prošnje je označiti s A/1 itd., B/1 itd. — Ocenjo je vpisati s polno besedo in ne »d.«, »pd.«, »odl.« itd. V oklepaju je vpisati štev., ki odgovarja splošni oceni in ne redu iz vedenja. Ocenjo je vpisati za toliko let, kolikor jih zahteva § 49. ur. z. za prestop v višjo skupino, in sicer za vsako leto posebej. Leto, v katerem ni bil učitelj (ica) ocenjen, se ne šteje, zato je treba izkazati oceno prejšnjih let. Pri prošilcih, ki vlagajo sedaj prošnje, je upoštevati tudi oceno š. l. 1931/32. — Očetovo ime je vpisati v izvodih in prošnjah v obliki svojilnega pridevnika in ne n. p. Jakob Antonija. Glej okrožni razpis (IV — 3071/5-32). — Priimek mora biti označen po zakonu o imenih vedno na I. mestu, kar je povsem pravilno, ker otrok dobi najprej priimek in potem šele krstno ime. Piše se n. pr. Kavšek Ivanova Antonija in ne Antonija Ivan Kavškova (Glej II. odst. čl. 2. zakona o imenih Ur. l. št. 110/26 iz leta 1929.). Priimek se ne rabi v obliki svojilnega pridevnika, ker izgubi s tem pravilnost in utegne povzročiti event. neprijetnosti pri ugotovitvah identitete.

—Š Volonterjem iz leta 1928/29, ki so bili sprejeti v drž. službo v letu 1929 pravomočno s 15. decembrom 1928 odnosno z dnem nastopa službe (volonterske), in ki imajo tako glaseče se dekrete, se šteje v pripravniško službo in za pokojnino čas od dneva, ki je označen v dekretu, dokler je ta dekret še v veljavi. — Tako je razsodil državni svet z Br. 9514/32 na tožbo Glavne kontrole v primeru, ko je ministrstvo prosvede vstelo učitelju K. V — ob ponovnem sprejemu v drž. službo — za pokojnino čas od 15. dec. 1928 dalje. — Tovariši (-ce), katerim ospori Glavna kontrola na podlagi gori citiranega dekreta vsteto dobo ob priliki prevredbe v uradniško skupino, naj poudarjajo v svojem odgovoru na drž. svet, da so sprejeti v državno službo pravomočno s 15. dec. 1928 (ali z drugim dnem) in da je dekret ministrstva še v veljavi. Odgovor na drž. svet (direktno) je priložiti overovljen prepis dekreta, s katerim se spodbija tožba Glavne kontrole.

—Š Tovariše predsednike sreskih društev prosim, naj nakažejo zneske za v oktobru t. l. poslane tiskovine »Pregled dospelosti poviškov« čimprej, če niso tega že storili. Nakazila naj se pošljejo na znan naslov, ali po položnici sekciji JUJ z označbo, kakaj je nakazilo. V. G.

—Š Izvod iz Uslužb. lista. Ker se mora priložiti prošnjam za napredovanje, premestitve in upokojitve pravilno izpolnjen izvod iz Uslužb. lista, navajamo tu nekaj pojasnil, kako je izpolniti obrazec za to listino:

V prvem odstavku obrazca je izpolniti vsa vprašanja; za priimkom je vpisati polno

očetovo ime in v odstavku »Potek službe« je navesti pri zadnjem službenem mestu, od kdaj traja služba »dalje«. Potek službe se sklone z določenim dnem le v primeru, če je komu prestala služba.

Naša gospodarska organizacija.

—g Ali si že storil svojo stanovsko dolžnost? Ako ne, stori to takoj in spomni se Učit. doma v Ljubljani z malim prostovoljnim prispevkom! Svojo dolžnost so izvršili in doslej darovali domu: Petrovec Ciril iz Ljubljane 100 Din, Horvat Rudolf iz Ljubljane 100 Din, Kocijančič Ivan iz Ljubljane 50 Din, Mlekuz Vekoslav iz Ljubljane 50 Din, Kobal Josip iz Ljubljane 20 Din, učiteljski zbor licejske osnovne šole 150 Din, učiteljstvo v Grahovem 65 Din, učiteljstvo v Zireh 110 Din, Remškar Franc iz Preserja 10 Din, učiteljstvo VI. deške osnovne šole v Ljubljani 146 Din. Kje ste še drugi? Hitite! Denar nujno potrebujemo, da uresničimo 40-letni sen!

—g Učiteljski dom v Mariboru. Izkaz za marc. april in maj 1932. Članarina: Učit. društvo za mesto Maribor 740 Din; učit. društvo za ptujski okraj 525 Din.

Darila: Sp. Kungota, Vekoslav in Eliza From sta nakazala jubilejni dar s pripisom: Volja jeklena tovariša Hrena vsem bodi nam vzor. Geslo njegovo »mar« i »bor« prošni sleherni učiteljski zbor! 101 Din. O priliki komis. ogleda poslovnega lokala »Učiteljske tiskarne« v Mariboru se je nabralo 150 Din. Zolnir Ivan, Ptuj, za »Porekarjev kamen« 50 Din. Učiteljsko društvo Prevalje za »Porekarjev kamen« 162/25 Din. Simon Vodenik, šolski upravitelj v pok. Kranj, za oskrbovanje njegovih grobov v Limbušu 1000 Din. Josip Klemenčič, Pobrežje, za »Porekarjev kamen« 50 Din. Ciril in Marica Hočevar, Maribor, od veselja, da imamo svoj »dom« 100 Din. Anton Ogorelec, Maribor, za opremo »UD« 50 Din. Krožek upokoj. učiteljstva v Mariboru na predlog tov. Mešička 313 Din. Anton Hren, Studenci, nabral za »Porekarjev kamen« 230 Din. Celje, učit. društvo, enkratni prispevek 500 Din. Učit. društvo Maribor desni breg 250 Din. G. Steinhauer, zastopnik tvrdke »Deutscher Verlag für Jugend und Volk« v veseli družbi v Mariboru daroval 54 Din. Vsem darovalcem iskrena zahvala!

Gospodarska podjetja: zemljevidi 35,782 dinarjev; slika »Bled« 1282 Din; grb 40 Din; Prekmurske pravljice 40 Din.

Tovariši in tovarišice! ne pozabite na opremo za naš dom!

—g Darovi za opremo Učit. doma v Mariboru povodom povrnitve stanarin prav razveseljivo prihajajo. Po nekaterih šolah je bilo med učiteljstvom pravo tekmovalje in so darovali posamezniki po 50 in tudi več dinarjev. Vsakdo pa je položil vsaj 10 Din na ohtar stanovske zavezanosti. Iz darov in številnih spremnih pisem je razvidno, da ni še splaknilo veselje in navdušenje učiteljstva mariborskega okrožja, ki se je pojavilo pred nekaj meseci ob priliki uresničenja našega cilja. Vsa upraviteljstva osnovnih in ravnateljstva meščanskih šol mariborskega okrožja pa prosimo, da sigurno odposljejo po učiteljstvu darovane zneske za opremo doma vsaj do 15. t. m. Tozadevni okrožnici vsem šolam so bile priložene položnice. Darove šol bode namreč UD objavil v »Tovarišu« po šolskih srezih, da bode na ta način prišla do izraza tudi stopnja požrtvovalnosti našega učiteljstva po posameznih srezih. Upamo, da ne bo nobene šole v mariborskem okrožju, katere ne bi bila navedena med darovalci.

Za UD je nabral v veseli družbi 54 Din g. Steinhauer, potnik znane dunajske tvrdke »Deutscher Verlag für Jugend u. Volk«. Tovarišica Marija Klančnikova iz Braslovca pa je poslala 100 Din »Kot znak prisrčnega darovanja«. Živela!

Mladinska Matica.

—mm Knjige Mladinske Matice so dotiskane in izidejo v nekaj dneh. Na srednjih šolah jih dobijo lahko naročniki tisti dan, ko pridejo po spričevala.

Prvega julija poteče rok za subskripcijo na Čermeljevo knjigo »Tesla in razvoj elektrotehnike«. Knjigo bi morala imeti vsaka šola, vsaka knjižnica, koristila bi učiteljem in učenecem v višjih razredih. Kdor prečita to knjigo se seznani z našim velikim izumiteljem in učenjakom, z Nikolo Teslo, obenem pa spozna bistvo in važnost mogočnega sile elektrike, ki je podlaga vse sodobne kulture in civilizacije.

Knjiga bo obsegala okrog 130 strani velikega formata, bo tiskana na finejšem papirju in bo imela okrog 60 slik.

Subskripcijska cena za kartonirane izvo-de je 26 Din, za vezane 32. Kasneje se bo knjiga prodajala po 34 in 42 Din.

Naročila sprejema Mladinska Matica, Ljubljana, Franciškaška ulica 6.

—mm Celotni letnik »Našega roda« je napravil na vse prav lep utis. Tudi tisti, ki so ob prvih številkah mrmrali, češ, da je list pretežak, so pri naslednjih utihili. List je nudil tudi najmlajšim mnogim. Osem rubrik »N. R.« prica, da je bil list mnogovrsten V listu je sodelovalo nad 50 pesnikov in pisateljev, med njimi naši najboljši mladinski avtorji. Tudi ilustrativni del lista je bil pester. Tu je sodelovalo 22 naših najboljših ilustratorjev. List si ni pomagal s prevodi, pač pa je prinašal samo originalne stvari. Originalne so tudi vse ilustracije, ki jih je list objavljali.

»Naš rod« je najbolj razširjen mesečnik pri nas. Njegova naklada se je gibala kljub splošni krizi od 21.000 do 24.000. Čitali so ga v mestu in na deželi — in ponekod je bil edino čtivo.